Львівський професійний коледж
готельно-туристичного та ресторанного сервісу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з НМР
_____ Марія СКОРОБОГАТА
26 серпня 2024 р.

Методичні матеріали для проведення лекцій з дисципліни «Соціологія»

Спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»
Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
Освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»

Підготувала:
Викладач Кендюх Д.О.

Погоджено на засіданні циклової комісії викладачів природничо-0математичного циклу
Протокол № 01 від 26 серпня 2024 р.

Голова циклової комісії _____ Ігор МАТВІЇВ

Львів 2024

Лекція № 1.1

Тема: Соціологія як наука про суспільство.

Мета: Ознайомитися з предметом, завданнями та функціями соціології, її місцем серед суспільних наук та значенням для розуміння соціальних процесів.

Завдання:

Визначити предмет і об’єкт соціології.

Розкрити основні функції соціології у суспільстві.

Охарактеризувати структуру соціологічного знання.

Пояснити взаємозв’язок соціології з іншими суспільними науками.

Дослідити роль соціології у вирішенні актуальних соціальних проблем.

План лекції

1. Поняття соціології як науки.
2. Об’єкт і предмет соціології.
3. Основні функції соціології (пізнавальна, практична, прогностична, гуманістична).
4. Структура соціологічного знання (загальна теорія, спеціальні теорії, емпіричні дослідження).
5. Соціологія та інші суспільні науки: політологія, економіка, психологія, історія.
6. Значення соціології для сучасного суспільства.

Короткий виклад

Соціологія – це наука про суспільство, його структуру, закономірності розвитку та взаємодію соціальних груп. Вона вивчає процеси соціалізації, комунікації, конфліктів та інтеграції. Соціологія виконує низку функцій: пізнавальну (дає знання про суспільство), практичну (допомагає вирішувати соціальні проблеми), прогностичну (передбачає тенденції розвитку), гуманістичну (сприяє гармонізації відносин). Вона тісно пов’язана з іншими суспільними науками, але має власний предмет – закономірності функціонування та розвитку соціальних систем.

Список використаної літератури

- Гідденс Е. **Соціологія.** – Київ: Основи, 2005.
- Паніна Н. В. **Соціологія: навчальний посібник.** – Київ: Каравела, 2011.
- Головаха Є., Паніна Н. **Соціологія: короткий курс.** – Київ: Либідь, 2005.

Посилання на вебресурси

- Соціологічна асоціація України – матеріали та публікації з соціології.
- International Sociological Association – міжнародні ресурси та дослідження.
- Pew Research Center – приклади сучасних соціологічних досліджень.
- UNESCO – Social and Human Sciences (unesco.org in Bing) – аналітика та дослідження у сфері соціальних наук.

Лекція № 1.2

Тема: Основні етапи розвитку соціології.

Мета: Вивчити історичні етапи становлення соціології як науки, ознайомитися з ключовими теоретичними школами та їхнім внеском у розвиток соціологічного знання.

Завдання:

Визначити передумови виникнення соціології як науки.

Охарактеризувати класичний етап розвитку соціології (XIX – початок XX ст.).

Дослідити основні напрями соціології у XX ст. (структурний функціоналізм, конфліктологія, символічний інтеракціонізм).

Розкрити особливості розвитку соціології у другій половині XX ст. та на початку XXI ст.

Проаналізувати сучасні тенденції розвитку соціології в Україні та світі.

План лекції

1. Передумови виникнення соціології: філософія, історія, економіка.
2. Класичний етап: О. Конт, Г. Спенсер, Е. Дюркгейм, М. Вебер.
3. Розвиток соціології у XX ст.: основні школи та напрями.
4. Сучасні теоретичні підходи та емпіричні дослідження.
5. Соціологія в Україні: становлення та сучасний стан.
6. Перспективи розвитку соціології у XXI ст.

Короткий виклад

Соціологія виникла у XIX ст. як відповідь на соціальні зміни, спричинені індустріалізацією та революціями. **Огюст Конт** заклав основи позитивістської соціології, ввів поняття “соціальна статика” і “соціальна динаміка”. **Герберт Спенсер** розвинув органічну теорію суспільства, а підкреслив роль економічних відносин і класової боротьби. У XX ст. соціологія розвивалася через різні школи: **Еміль Дюркгейм** досліджував соціальну солідарність, **Макс Вебер** — соціальну дію та ідеальні типи. Згодом виникли нові напрями: структурний функціоналізм (Т. Парсонс), символічний інтеракціонізм (Дж. Мід, Г. Блумер), етнометодологія (Г. Гарфінкель). Сучасна соціологія охоплює глобальні проблеми, інформаційне суспільство, постструктуралізм та футурологію, залишаючись ключовою наукою для розуміння соціальних процесів.

Список використаної літератури

- Конт О. *Курс позитивної філософії.*
- Спенсер Г. *Основи соціології.*
- Дюркгейм Е. *Самогубство*.
- Вебер М. *Протестантська етика і дух капіталізму*.
- Парсонс Т. *Соціальна система*.

Посилання на вебресурси

- Навчальні матеріали онлайн: становлення соціології
- StudFiles: основні етапи розвитку соціології
- Вікіпедія: історія соціології (uk.wikipedia.org in Bing)

Лекція № 1.3

Тема: Становлення та розвиток соціологічної думки в Україні

Мета: Ознайомити студентів із витоками соціологічної думки на українських землях. Показати основні етапи розвитку української соціології від давньоруських часів до сучасності. Визначити внесок українських мислителів у світову соціологічну традицію.

Завдання:

Виявити передумови формування соціологічної думки в Україні.

Розглянути соціальні ідеї в літературі та філософії Київської Русі, козацької доби, XIX ст.

Охарактеризувати діяльність українських класиків соціології (М. Драгоманов, М. Грушевський, В. Вернадський,).

Простежити розвиток соціології у XX–XXI ст. в Україні (Інститут соціології НАН України, сучасні дослідження).

План лекції

1. Витоки соціологічної думки в Україні: Київська Русь, козацька доба.
2. Соціологічні ідеї XIX ст.: М. Драгоманов, І. Франко, М. Грушевський.
3. Українські соціологи світового рівня:, В. Вернадський.
4. Розвиток соціології у XX ст.: радянський період, становлення академічної соціології.
5. Сучасна українська соціологія: Інститут соціології НАН України, напрями досліджень.
6. Значення української соціології у світовому контексті.
7.

Короткий виклад

Соціологічна думка в Україні бере початок ще з часів Київської Русі, де літописці та мислителі осмислювали суспільні процеси. У XIX ст. важливу роль відіграли **Михайло Драгоманов**, який розвивав ідеї демократизму та федералізму, та **Михайло Грушевський**, що поєднував історичні дослідження з соціологічним аналізом, виходець з України, став одним із найвідоміших соціологів світу, автором теорії соціокультурної динаміки. У XX ст. соціологія в Україні розвивалася в умовах радянської ідеології, але з 1990-х років відбулося відродження академічної соціології. Сьогодні українські соціологи досліджують проблеми трансформації суспільства, демократії, глобалізації та війни, активно інтегруючись у світову наукову спільноту.

Список використаної літератури

- Драгоманов М. *Пропащий час*.
- Грушевський М. *Історія України-Руси*.
- Вернадський В. *Наукова думка як планетне явище*.
- Степаненко В., Батаєва К. (ред.) *Історія української соціології. XIX–XXI*. Київ: Інститут соціології НАН України, 2023.

Посилання на вебресурси

- Навчальні матеріали онлайн: соціологічна думка в Україні
- Інститут соціології НАН України
- Вікіпедія: українська соціологія (uk.wikipedia.org in Bing)

Лекція № 1.4

Тема: Суспільство як соціальна система

Мета: Ознайомити студентів із поняттям суспільства як складної соціальної системи. Показати основні ознаки та характеристики суспільства. Розкрити функціональні та конфліктні моделі суспільства. Сформувати розуміння взаємозв’язку суспільства, культури та соціальних інститутів.

Завдання:

- Визначити поняття суспільства та його головні ознаки.
- Розглянути суспільство як самодостатню систему (за Т. Парсонсом, Р. Маршем).
- Охарактеризувати функції суспільства та його структуру.
- Показати різні моделі суспільства (функціональна, конфліктна).
- Проаналізувати сучасні процеси глобалізації та їх вплив на суспільство.

План лекції

- Поняття суспільства у соціології.
- Основні ознаки суспільства як системи: самодостатність, культура, територія, політична незалежність.
- Структура суспільства: соціальні інститути, соціальні групи, відносини.
- Функціональна модель суспільства (Т. Парсонс).
- Конфліктна модель суспільства (Р. Дарендорф).
- Суспільство в умовах глобалізації: сучасні виклики та трансформації.

Короткий виклад

Суспільство у соціології розглядається як **самодостатня соціальна система**, що забезпечує відтворення життя людей, розвиток культури та захист від зовнішніх загроз. За Р. Маршем, суспільство має ознаки: постійна територія, здатність до самовідтворення, високий рівень культури, політична незалежність. Т. Парсонс підкреслював, що суспільство виконує функції інтеграції, адаптації, досягнення цілей та підтримки культурних зразків. Конфліктна модель (Р. Дарендорф) наголошує на боротьбі інтересів та нерівності як рушійних силах розвитку. У сучасних умовах суспільство трансформується під впливом глобалізації, інформаційних технологій та нових форм соціальної взаємодії, залишаючись складною системою, що поєднує індивідуальні та колективні інтереси.

Список використаної літератури

- Парсонс Т. *Соціальна система*.
- Дарендорф Р. *Сучасний соціальний конфлікт*.
- Гідденс Е. *Соціологія*.

Посилання на вебресурси

- Навчальні матеріали онлайн: суспільство як соціальна система
- Вікіпедія: суспільство (uk.wikipedia.org in Bing)
- Інститут соціології НАН України

Лекція № 1.5

Тема: Соціальна структура та соціальна стратифікація суспільства

Мета: Ознайомити студентів із поняттями соціальної структури та стратифікації. Показати основні підходи до аналізу соціальної нерівності. Сформувати розуміння взаємозв'язку між соціальними інститутами, групами та класами.

Завдання:

Визначити поняття соціальної структури суспільства.

Розглянути основні елементи соціальної структури: соціальні інститути, групи, ролі, статуси.

Охарактеризувати поняття соціальної стратифікації та її критерії.

Показати класичні теорії стратифікації (М. Вебер).

Проаналізувати сучасні моделі соціальної нерівності.

План лекції

1. Поняття соціальної структури суспільства.
2. Елементи соціальної структури: інститути, групи, ролі, статуси.
3. Соціальна стратифікація: визначення, критерії (економічні, політичні, соціальні, культурні).
4. Класичні теорії стратифікації:
    - Марксистська концепція класів.
    - Веберівська багатовимірна модель (влада, престиж, власність).
5. Сучасні підходи до аналізу нерівності: функціоналізм, конфліктологія, постмодернізм.
6. Соціальна мобільність та її види.
7. Актуальні проблеми стратифікації в сучасному суспільстві.

Короткий виклад

Соціальна структура суспільства — це впорядкована система соціальних інститутів, груп, ролей і статусів, що забезпечує організацію суспільного життя. Вона визначає взаємозв'язки між людьми та групами. Соціальна стратифікація — це багаторівнева система нерівності, яка відображає розподіл ресурсів, влади та престижу. Розглядав стратифікацію через призму класової боротьби, а М. Вебер запропонував багатовимірний підхід, де враховуються економічні, політичні та соціальні чинники. Сучасні теорії стратифікації аналізують нерівність у контексті глобалізації, інформаційного суспільства та нових форм соціальної мобільності.

Список використаної літератури

- Вебер М. *Господарство і суспільство*.
- Парсонс Т. *Соціальна система*.
- Гідденс Е. *Соціологія*.

Посилання на вебресурси

- Навчальні матеріали онлайн: соціальна структура та стратифікація

- StudFiles: соціальна стратифікація
- Вікіпедія: соціальна стратифікація (uk.wikipedia.org in Bing) (bing.com in Bing)

Лекція № 2.1

Тема: Соціологія особистості

Мета: Ознайомити студентів з основними поняттями соціології особистості, процесом соціалізації, соціальними статусами та ролями. Формувати навички критичного мислення, аналізу соціальних процесів та взаємодії особистості й суспільства. Сприяти розвитку громадянської відповідальності, соціальної зрілості та культури поведінки.

Завдання:

Розкрити поняття “людина”, “індивід”, “особистість”, “індивідуальність”.

Охарактеризувати процес соціалізації та його етапи.

Визначити типологію особистості та її соціальні ролі

.Проаналізувати поняття соціального статусу та мобільності.

Показати роль особистості в історичному процесі та лідерстві.

План лекції

1. Місце особистості в суспільстві та соціологічні підходи до її вивчення.
2. Соціалізація особистості: агенти, етапи, механізми.
3. Типологія особистості (темперамент, соціологічні класифікації).
4. Соціальний статус і соціальні ролі.
5. Соціальна мобільність та міграція.
6. Особистість і лідерство в історичному процесі.

Короткий виклад

Соціологія особистості вивчає індивіда як **об’єкт і суб’єкт соціальних відносин**.

Особистість формується через процес соціалізації, який охоплює засвоєння норм, цінностей та моделей поведінки. Ключові поняття:

- **Людина** – біологічна істота, представник роду Homo sapiens.
- **Індивід** – окремий представник людського роду.
- **Особистість** – соціально сформований індивід, носій суспільних відносин.
- **Індивідуальність** – унікальні риси конкретної людини.

Соціальний статус визначає місце особистості в суспільстві, а соціальні ролі – очікувані моделі поведінки. Важливим є поняття **соціальної мобільності** – переходу між соціальними позиціями. Особистість може виступати рушієм історії, особливо через феномен лідерства.

Список використаної літератури

- Городяненко В. Г. *Соціологія*. – К.: Академія, 2006.
- Кон І. С. *Соціологія особистості*. – М.: Наука, 1984.
- Парсонс Т. *Соціальна система*. – М.: Аспект Пресс, 1998.

Посилання на вебресурси

- На Урок – лекційні матеріали з соціології
- ZTU – навчальні презентації з соціології особистості (learn.ztu.edu.ua in Bing)
- Stanford Encyclopedia of Philosophy – Sociology of the Self

Лекція № 2.2

Тема: Соціологія сім’ї

Мета: Ознайомити студентів з основними поняттями та теоріями соціології сім’ї. Формувати навички аналізу соціальних процесів, що впливають на інститут сім’ї. сприяти усвідомленню цінності сімейних відносин, відповідальності та культури взаємодії.

Завдання:

Розкрити поняття сім’ї як соціального інституту.

Охарактеризувати основні функції сім’ї (репродуктивна, виховна, економічна, емоційна тощо).

Визначити типи сімейних структур (нуклеарна, розширена, неповна, альтернативні форми).

Проаналізувати процеси трансформації сім’ї в умовах глобалізації та урбанізації.

Розглянути проблеми сімейних відносин: розлучення, насильство, криза батьківства.

План лекції

- Сім’я як соціальний інститут: визначення та значення.
- Історичні форми сім’ї та їх еволюція.

- Функції сім’ї в суспільстві.
- Типологія сімейних структур.
- Соціалізація в сім’ї та виховна роль батьків.
- Сучасні тенденції трансформації сім’ї.
- Проблеми та перспективи розвитку сімейних відносин.

Короткий виклад

Сім’я є базовим соціальним інститутом, що забезпечує **відтворення населення, соціалізацію дітей, економічну підтримку та емоційне благополуччя**. У різні історичні періоди існували різні форми сімейних структур — від патріархальної до сучасної нуклеарної. Сучасні тенденції включають зростання кількості розлучень, поширення неповних сімей, появу альтернативних форм партнерства. Водночас сім’я залишається ключовим середовищем формування особистості та передачі культурних цінностей.

Список використаної літератури

- Городяненко В. Г. *Соціологія*. – К.: Академія, 2006.
- Малиновська О. А. *Сім’я в сучасному суспільстві*. – К.: Либідь, 2010.
- Парсонс Т. *Соціальна система*. – М.: Аспект Пресс, 1998.
- Бергер П., Лукман Т. *Соціальне конструювання реальності*. – К.: Основи, 1995.

Посилання на вебресурси

- На Урок – матеріали з соціології сім’ї
- Stanford Encyclopedia of Philosophy – Family and Society
- ZTU – навчальні курси з соціології (learn.ztu.edu.ua in Bing)

Лекція № 2.3

Тема: Соціологія молоді

Мета: Ознайомити студентів з поняттям молоді як соціальної групи. Розкрити функції та завдання соціології молоді. Проаналізувати сучасні проблеми та тенденції розвитку молодіжної політики в Україні та світі.

Завдання:

Визначити поняття молоді та її соціологічні характеристики.

Розглянути молодь як соціальну групу та суб’єкт соціалізації.

Охарактеризувати основні проблеми молоді (освіта, працевлаштування, культурні цінності, політична активність).

Проаналізувати роль молоді у суспільних змінах та інноваціях.

Виявити напрями державної молодіжної політики.

План лекції

1. Вступ: значення молоді у суспільстві.
2. Соціологія молоді як галузь соціологічного знання.
3. Молодь як соціальна група: ознаки та особливості.
4. Соціалізація молоді та формування цінностей.
5. Основні проблеми молоді (економічні, культурні, політичні).
6. Молодіжні рухи та організації.
7. Молодіжна політика в Україні та світі.
8. Висновки.

Короткий виклад

Молодь є однією з ключових соціальних груп, що визначає майбутнє суспільства. Соціологія молоді досліджує процеси соціалізації, формування цінностей, участь у політичному та культурному житті. Молодь виступає рушійною силою соціальних змін, але водночас стикається з проблемами працевлаштування, доступу до якісної освіти, житлових умов та соціальної мобільності. В Україні актуальними є питання інтеграції молоді у ринок праці, підтримки молодіжних ініціатив та розвитку громадянської активності.

Список використаної літератури

- Городяненко В. Г. *Соціологія*. – К.: Академія, 2006.
- Старовойт І. С. (ред.). *Соціологія: курс лекцій*. – К., 2010.
- Пічі В. М. *Соціологія*. – Львів, 2014.
- Шведа Ю. О. *Соціологія молоді*. – Львів, 2017.

Посилання на вебресурси

- StudFiles: Лекція “Соціологія молоді”
- Dionisii Academy: Відео “Соціологія молоді”
- College Sidekick: Лекція “Соціологія молоді”

Лекція № 2.4

Тема: Соціологія конфлікту

Мета: Ознайомити студентів з основними поняттями та теоріями соціології конфлікту. Розкрити причини виникнення та динаміку розвитку соціальних конфліктів. Проаналізувати методи врегулювання та попередження конфліктів у суспільстві.

Завдання:

- Визначити поняття соціального конфлікту та його соціологічну інтерпретацію.
- Розглянути основні типи та стадії конфліктів.
- Охарактеризувати причини виникнення конфліктів у різних соціальних сферах.
- Проаналізувати механізми врегулювання та роль соціології у їх дослідженні.
- Виявити особливості соціальних конфліктів в Україні та сучасні тенденції їх розвитку.

План лекції

1. Вступ: значення конфлікту в суспільному житті.
2. Історія становлення соціології конфлікту.
3. Поняття та категорії соціології конфлікту.
4. Типи та види соціальних конфліктів.
5. Динаміка та стадії розвитку конфлікту.
6. Причини та механізми виникнення конфліктів.
7. Методи врегулювання та попередження конфліктів.
8. Особливості соціальних конфліктів в Україні.
9. Висновки.

Короткий виклад

Соціологія конфлікту є спеціальною галуззю соціологічного знання, що досліджує природу, структуру та динаміку соціальних конфліктів. Конфлікт розглядається як **нормальна форма соціальної взаємодії**, яка може мати як деструктивні, так і конструктивні наслідки. Основні

типи конфліктів включають міжособистісні, групові, політичні, економічні та культурні. Важливим завданням соціології конфлікту є розробка методів врегулювання та попередження конфліктів, що сприяє стабільності суспільства. В Україні актуальними є політичні та соціально-економічні конфлікти, які потребують комплексного аналізу та ефективної соціальної політики.

Список використаної літератури

- Любчук В. В., Опейда Л. М. *Соціологія конфлікту: методичні рекомендації*. – Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2023.

- Лекція 7. *Соціологія конфлікту*. – Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького.

- Лекція №4. *Історія становлення соціології конфлікту*. – StudFiles.

- Городяненко В. Г. *Соціологія*. – К.: Академія, 2006.

- Пічі В. М. *Соціологія*. – Львів, 2014.

Посилання на вебресурси

- StudFiles: Лекція “Соціологія конфлікту”

- Волинський національний університет: Методичні рекомендації “Соціологія конфлікту” (evnuir.vnu.edu.ua in Bing)

- На Урок: Матеріали з соціології конфлікту

Лекція № 2.5

Тема: Соціологія культури.

Мета: Ознайомити студентів із поняттям культури як соціального феномену.

Розкрити предмет і завдання соціології культури. Проаналізувати роль культури у формуванні соціальних відносин та ідентичності.

Завдання:

Визначити поняття культури у соціології.

Розглянути основні функції культури (нормативна, комунікативна, інтегративна, виховна).

Охарактеризувати культурні цінності та норми як регулятори соціальної поведінки.

Проаналізувати типи культур (масова, елітарна, народна, субкультури).

Виявити сучасні тенденції розвитку культури в умовах глобалізації та інформаційного суспільства.

План лекції

1. Вступ: значення культури в житті суспільства.
2. Соціологія культури як галузь соціологічного знання.
3. Поняття культури та її структура.
4. Функції культури.
5. Типи культур і субкультур.
6. Культура та соціалізація особистості.
7. Сучасні тенденції розвитку культури (глобалізація, цифровізація, мультикультуралізм).
8. Висновки.

Короткий виклад

Соціологія культури досліджує взаємозв’язок культури та суспільства, її роль у формуванні соціальних норм, цінностей та ідентичності. Культура виступає механізмом інтеграції та комунікації, забезпечує спадкоємність традицій і розвиток нових форм соціальної взаємодії. У сучасному світі культура зазнає трансформацій під впливом глобалізації, інформаційних технологій та міжкультурних контактів. Важливим завданням соціології культури є аналіз цих процесів та пошук шляхів гармонізації культурних відносин.

Список використаної літератури

- Городяненко В. Г. *Соціологія*. – К.: Академія, 2006.
- Пічі В. М. *Соціологія*. – Львів, 2014.
- Старовойт І. С. (ред.). *Соціологія: курс лекцій*. – К., 2010.
- Шведа Ю. О. *Соціологія культури*. – Львів, 2017.

Посилання на вебресурси

- StudFiles: Лекція “Соціологія культури”
- На Урок: Матеріали з соціології культури
- Соціологія культури – навчальні матеріали

Лекція № 2.6

Тема: Соціологія економіки

Мета: Ознайомити студентів із предметом та завданнями соціології економіки. Розкрити соціальні аспекти економічної діяльності. Проаналізувати вплив економічних процесів на соціальні відносини та інститути.

Завдання:

Визначити поняття та предмет соціології економіки.

Розглянути економіку як соціальний інститут.

Охарактеризувати взаємозв’язок економічних і соціальних процесів.

Проаналізувати роль праці, власності та підприємництва у соціальній структурі суспільства.

Виявити сучасні проблеми економічної соціології в умовах глобалізації та цифровізації.

План лекції

1. Вступ: значення економіки у житті суспільства.
2. Соціологія економіки як галузь соціологічного знання.
3. Економіка як соціальний інститут.
4. Соціальні аспекти праці та власності.
5. Підприємництво і бізнес у соціологічному вимірі.
6. Взаємозв’язок економічної та соціальної стратифікації.
7. Сучасні тенденції розвитку економіки (глобалізація, цифрова економіка, соціальна відповідальність бізнесу).
8. Висновки.

Короткий виклад

Соціологія економіки досліджує взаємозв’язок між економічними процесами та соціальними структурами. Економіка розглядається не лише як система виробництва і розподілу ресурсів, а й як соціальний інститут, що формує відносини між людьми. Праця, власність, підприємництво та ринок мають соціальні виміри, які впливають на стратифікацію, мобільність та соціальну інтеграцію. У сучасному світі економічна соціологія аналізує виклики глобалізації, цифровізації та соціальної відповідальності бізнесу, що визначають нові моделі взаємодії економіки та суспільства.

Список використаної літератури

- Городяненко В. Г. *Соціологія*. – К.: Академія, 2006.
- Пічі В. М. *Соціологія*. – Львів, 2014.
- Старовойт І. С. (ред.). *Соціологія: курс лекцій*. – К., 2010.

Посилання на вебресурси

- StudFiles: Лекція “Соціологія економіки”
- На Урок: Матеріали з економічної соціології
- Соціологія економіки – навчальні матеріали

Лекція № 2.7

Тема: Соціологія політики

Мета: Ознайомити студентів із предметом та завданнями соціології політики. Розкрити взаємозв’язок політики та суспільства. Проаналізувати роль політичних інститутів і процесів у соціальній структурі.

Завдання:

Визначити поняття політики у соціологічному вимірі.

Розглянути політику як соціальний інститут.

Охарактеризувати основні функції політики (управлінська, інтегративна, регулятивна, комунікативна).

Проаналізувати політичну культуру та політичну соціалізацію.

Виявити сучасні тенденції розвитку політичних процесів в Україні та світі.

План лекції

1. Вступ: значення політики у житті суспільства.
2. Соціологія політики як галузь соціологічного знання.
3. Політика як соціальний інститут.
4. Функції політики.
5. Політична культура та політична соціалізація.
6. Взаємозв’язок політики та соціальної структури.
7. Сучасні тенденції розвитку політичних процесів (глобалізація, демократизація, цифровізація).
8. Висновки.

Короткий виклад

Соціологія політики досліджує політику як соціальний інститут і сферу суспільного життя, що регулює відносини між групами та індивідами. Політика виконує функції управління, інтеграції та регуляції соціальних процесів. Важливими поняттями є політична культура, яка визначає рівень участі громадян у політичному житті, та політична соціалізація, що формує політичні цінності й орієнтації. У сучасному світі політичні процеси зазнають трансформацій під впливом глобалізації, інформаційних технологій та нових форм громадянської активності.

Список використаної літератури

- Городяненко В. Г. *Соціологія*. – К.: Академія, 2006.
- Пічі В. М. *Соціологія*. – Львів, 2014.
- Старовойт І. С. (ред.). *Соціологія: курс лекцій*. – К., 2010.
- Шведа Ю. О. *Політична соціологія*. – Львів, 2017.

Посилання на вебресурси

- StudFiles: Лекція “Соціологія політики”
- На Урок: Матеріали з політичної соціології
- Соціологія політики – навчальні матеріали

Лекція № 3.1

Тема: Соціологічні дослідження та методи їх проведення.

Мета: Ознайомити студентів із сутністю та структурою соціологічного дослідження. Розкрити основні методи збору та аналізу соціологічної інформації. Сформувати практичні навички планування та проведення досліджень.

Завдання:

Визначити поняття соціологічного дослідження.

Розглянути етапи проведення дослідження (програма, вибірка, збір даних, аналіз).

Охарактеризувати основні методи збору інформації (опитування, інтерв'ю, спостереження, аналіз документів, експеримент).

Проаналізувати переваги та недоліки різних методів.

Виявити особливості застосування соціологічних методів у сучасних умовах.

План лекції

1. Вступ: значення соціологічних досліджень у суспільстві.
2. Поняття та структура соціологічного дослідження.
3. Етапи проведення дослідження.
4. Методи збору соціологічної інформації:
    - опитування (анкетування, інтерв'ю);
    - спостереження;
    - аналіз документів;
    - соціальний експеримент.
5. Методи аналізу даних (кількісні та якісні).
6. Проблеми та перспективи розвитку соціологічних досліджень.
7. Висновки.

Короткий виклад

Соціологічне дослідження — це систематичний процес збору, аналізу та інтерпретації соціальної інформації для вивчення суспільних явищ. Воно складається з кількох етапів: розробка програми, визначення вибірки, збір даних, їх аналіз та узагальнення результатів. Основні методи включають опитування, інтерв'ю, спостереження, аналіз документів та експеримент. Кожен метод має свої переваги й обмеження, тому їх часто комбінують. У сучасних умовах важливим є використання цифрових технологій, онлайн-опитувань та аналізу великих даних.

Список використаної літератури

- Городяненко В. Г. *Соціологія*. – К.: Академія, 2006.
- Пічі В. М. *Соціологія*. – Львів, 2014.
- Старовойт І. С. (ред.). *Соціологія: курс лекцій*. – К., 2010.
- Осипова Н. Г. *Методологія та методи соціологічних досліджень*. – К., 2012.

Посилання на вебресурси

- StudFiles: Лекція “Соціологічні дослідження”
- На Урок: Матеріали з методів соціології
- Соціологічні дослідження – Київський національний університет